

Eserin Adı	Mahir İz
Yayın Editörü	ÖNDER Basın-Tanıtım Komisyonu
Yazarı	Tahsin Yıldırım
Tashih-Redaksiyon	Vedat Ali Özkan Kayacı
Yayına Hazırlık	İlke Yayıncılık / www.ilkeyayincilik.com
Baskı	İstanbul, 2017
Baskı-Cilt	

İletişim
Alemdar Mah. Yerebatan Cad.
Salkım Söğüt Sok. No:7
Fatih-İSTANBUL
Tel.: 0 (212) 519-0953
Fax: 0 (212) 519-0957
onder@onder.org.tr

MAHİR İZ

TAHSİN YILDIRIM

İÇİNDEKİLER

HAYATI ve ÇEVRESİ

Ailesi.....	9
Doğumu ve Gençlik Yılları.....	10
Evliliği.....	10
Tahsili	11
Hocası, Yol Arkadaşı Mahmut Neci Efendi	15
Azm-i Millî Cemiyeti Kurucusu.....	16
Hayırda Yolu Kesişenler	18
Ahlâk Komisyonu Üyesi.....	19
Vefatı	20

MESLEKİ HAYATI

Devlet Hizmetine Giriş	25
Birinci Meclis'te Zabıt Kâtibi.....	26
Öğretmenliğe Bakışı.....	27
İstanbul İmam Hatip'teki Vazifesi	28
Kadıköy Ortaokulu'ndaki Vazifesi.....	29
Askerî Okullardaki Öğretmenlikleri.....	30
Davutpaşa Ortaokulu'ndaki Görevi	31
Edremit Orta Mektep Müdürlüğü	32
Beypazarı Ortaokulu'ndaki Yılları.....	32

ÖNDER KİTAPLIĞI

Nişantaşı Erkek Orta Mektebi Müdürlüğü.....	33
Haydarpaşa Lisesi'nin Mâhir Baba'sı.....	34
Çamlıca Kız Lisesi'nde.....	35
İstanbul İmam Hatip Lisesi.....	35
Yüksek İslâm Enstitüsü'nde Hocalığı.....	36
Özel Okullardaki Vazifeleri.....	39
Kur'ân'ı Kerîm'in Türkçe Redaksiyon Kurulu Başkanlığı...	40

ŞAHSİYETİ ve KARAKTERİ

Cemiyet Adamı.....	43
Bir Okuldu Evi.....	45
Talebeleri ile Daima İrtibatta İdi.....	47
Gayret Sarfedip Takdiri Allah'a Bırakırdı.....	48
Hafızası Güçlü Bir Muallim.....	49
Mütevazı İdi.....	51
İlim Peşinde Bir Ömür.....	52
Kul Hakkına Hassâsiyeti.....	53
Osmanlıca'yı Öğretme Çabası.....	57
Yasaklı Yıllarda Ezanı Ashyla Okuttu.....	59
Amel-i Salih Hakkındaki Fikirleri.....	60

ESERLERİ

Kitapları ve Yazıları...65

Ne Dediler...67

Kaynaklar ve Okuma Listesi...71

HAYATI ve ÇEVRESİ

Ailesi

MAHİR İZ'in, yaşadığı dönem, türk tarihinin belki de en çalkantılı yıllarıdır. Osmanlı medeniyetinin kalbi olan İstanbul, o ve ailesine ev sahipliği yapmıştır. Mâhir İz'in baba tarafı Külâhizâdeler diye anılan ilmiye mensup bir ailedir. Dedesi Anadolu ve Rumeli kazaskerleri müsteşarı Seyyid Mehmet Servet Efendi, Medine'den sonra tâyin edildiği Mekke Kadılığı sırasında vefat etmiştir. Babası kadı olarak Midilli, Balıkesir, Isparta ve Medîne-i Münevvere'de bulunmuş bir Osmanlı âlimi Seyyid İsmail Abdülhalim Efendi'dir. Beylerbeyi'nde gömülüdür. Mâhir İz, babası için *"ilmî müzâkereye, sohbe-te, yemeğe, iyi suya, kitaplara, haliya ve ince ev eşyasına merakı vardı."* demiş ve onu *"her gittiği yerde ilim adamları ile münâsebet kurar, onlarla sohbetler eder ve isteyenlere mutlaka bir eser okutur."* cümleleriyle tanıtmıştır. Babası Seyyid İsmail Abdülhalim Efendi İstanbul'un güzîde ilim, irfan, kültür ve sanat çevresinden derlediği seçkin ve değerli güzellikleri değerlendirmesini bilmiş, hayatını da bu şekilde geçirmiştir.

Annesi kadı ve şeyhülislâmlar yetiştirmiş Erzurumlu Çelebizâdeler ailesine mensup Râife Hanım'dır. Anne tarafından dedesi Bağdat mollası İbrahim Rüştü Efendi, anneannesi Zehra Hanım'dır. Anne tarafından dayısı Şeyhülislâm Hüsnü Efendi'dir.

ÖNDER KİTAPLIĞI

Abdülhalim Efendi'nin dokuz evladından üçü küçük yaşta vefat etmiştir. Diğerleri Mâhir, Bihin, Servet, Abdülmennan, Güzin ve önemli Türk edebiyatı tarihçilerinden biri olan Prof. Dr. Fuat Köprülü'nün de asistanı olup 2005 yılında vefat eden Fâhir'dir. Mâhir İz, altı çocuktan biri ve erkeklerin en büyüğüdür.

Doğumu ve Gençlik Yılları

Mâhir İz, 29 Ocak 1895'te (2 Şa'bân 1312 h. / 15 Kânûn-ı sâni 1310 r.) o zamanlar Üsküdar'a bağlı olan Beykoz'da, Abraham Paşa Korusu'na bitişik bir evde orta halli bir ailenin oğlu olarak doğmuştur.

Son Osmanlılardan olan Mâhir İz'in doğduğu yıllarda dünya çok hızlı değişimler geçirmiştir. O, Osmanlı İmparatorluğu'ndaki modernleşme sürecine; siyasî, toplumsal ve kültürel değişikliklere; imâmesi kopan bir tesbih gibi dağılmanın yaşandığı yıllara tanıklık etmiştir. Abdülhamit devrinin sonları onun çocukluk yıllarıdır. Babasının görevi dolayısıyla Midilli, Balıkesir, Isparta ve Medine'de bulunmuş ve onüç yaşındayken ailesiyle Şam ve Beyrut üzerinden İstanbul'a dönmüştür.

Çocukluğundan itibaren Osmanlı'nın farklı coğrafyalarında yaşayan Mâhir İz'in gençlik yılları İttihat ve Terakki iktidarı senelerine denk gelen 1. Cihan Harbi ile savaşı, yokluğu, acıyı, ızdırabı tatmış; Milli Mücadele ile umudu yaşamıştır.

Evliliği

Halicioğlu Askerî Lisesi'nde mesâi arkadaşı olan